

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

ĐẶNG THÀNH CHUNG

**CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ
CỦA THÁI LAN VÀ MALAYSIA SAU KHỦNG HOẢNG
KINH TẾ TOÀN CẦU VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2020

VIỆN HÀN LÂM
KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
HỌC VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI

ĐẶNG THÀNH CHUNG

**CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ
CỦA THÁI LAN VÀ MALAYSIA SAU KHỦNG HOẢNG
KINH TẾ TOÀN CẦU VÀ BÀI HỌC CHO VIỆT NAM**

Ngành : Kinh tế Quốc tế

Mã số : 9 31 01 06

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS. TS. Đinh Công Tuấn

2. TS. Dương Trung Kiên

HÀ NỘI - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận án chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào khác.

Tác giả luận án

Đặng Thành Chung

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
Chương 1: TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN CHỦ ĐỀ CỦA LUẬN ÁN	7
1.1. Tổng quan tài liệu về mô hình tăng trưởng kinh tế và chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế	7
1.1.1. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài	7
1.1.2. Tình hình nghiên cứu ở trong nước	8
1.2. Tổng quan tài liệu về chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế trên thế giới sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu, đặc biệt ở các quốc gia Đông Nam Á là Thái Lan, Malaysia và Việt Nam	9
1.2.1. Các nghiên cứu ngoài nước.....	9
1.2.2. Các nghiên cứu trong nước	12
1.3. Những điểm đã thống nhất, khoảng trống và hướng nghiên cứu của luận án	17
1.3.1. Những điểm đã thống nhất.....	18
1.3.2. Khoảng trống và hướng nghiên cứu của luận án	18
1.4. Câu hỏi nghiên cứu và khung phân tích của luận án	19
1.4.1. Câu hỏi nghiên cứu	19
1.4.2. Khung phân tích của luận án.....	19
Chương 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ VÀ CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ	21
2.1. Những vấn đề lý luận cơ bản về mô hình tăng trưởng kinh tế	21
2.1.1. Một số khái niệm.....	21
2.1.2. Phân loại mô hình tăng trưởng kinh tế.....	24
2.1.3. Tốc độ và chất lượng tăng trưởng trong mô hình tăng trưởng kinh tế	26
2.1.4. Các thành tố của mô hình tăng trưởng kinh tế.....	38
2.1.5. Một số lý thuyết và mô hình tăng trưởng kinh tế.....	40
2.2. Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu năm 2008	45
2.2.1. Nguyên nhân chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế.....	45
2.2.2. Mục đích chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế.....	51

2.2.3. Các nhân tố ảnh hưởng đến chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế.....	51
2.2.4. Kinh nghiệm thực tiễn và xu thế quốc tế trong chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế.....	54
Chương 3: CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ Ở MALAYSIA VÀ THÁI LAN SAU KHỦNG HOẢNG KINH TẾ TOÀN CẦU ...	59
3.1. Chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế ở Malaysia sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu.....	59
3.1.1. Những vấn đề đặt ra với mô hình tăng trưởng kinh tế của Malaysia từ sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu	59
3.1.2. Một số định hướng chính trong chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế.....	61
3.1.3. Một số chuyển đổi thực tế sau khủng hoảng.....	64
3.1.4. Đánh giá về chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế ở Malaysia.....	69
3.2. Chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế ở Thái Lan sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu.....	75
3.2.1. Những vấn đề đặt ra với mô hình tăng trưởng kinh tế của Thái Lan từ sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu	75
3.2.2. Định hướng chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế.....	81
3.2.3. Những chính sách đã thực hiện.....	86
3.2.4. Đánh giá về chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế ở Thái Lan	93
3.3. Những tương đồng trong chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế của Malaysia và Thái Lan.....	96
Chương 4: BÀI HỌC KINH NGHIỆM TỪ THỰC TIỄN CHUYỂN ĐỔI MÔ HÌNH TĂNG TRƯỞNG KINH TẾ CỦA MALAYSIA VÀ THÁI LAN SAU KHỦNG HOẢNG KINH TẾ TOÀN CẦU VÀ HÀM Ý CHO VIỆT NAM.....	100
4.1. Bài học kinh nghiệm từ thực tiễn chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế của Malaysia và Thái Lan sau khủng hoảng kinh tế toàn cầu	100
4.1.1. Thực hiện các chính sách kinh tế vĩ mô một cách kịp thời, đồng bộ và hiệu quả	100
4.1.2. Ổn định thị trường tài chính và khôi phục lòng tin của dân chúng	102
4.1.3. Tái cấu trúc nền kinh tế sau khủng hoảng.....	103
4.1.4. Quan tâm sâu sắc đến vấn đề an sinh xã hội.....	104
4.2. Hàm ý đối với Việt Nam.....	105

4.2.1. Căn cứ khoa học xác định mô hình tăng trưởng kinh tế mới thời kỳ hậu khủng hoảng ở Việt Nam	105
4.2.2. Thực tiễn chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam từ năm 2011 đến nay	118
4.2.3. Gợi mở kinh nghiệm đối với Việt Nam về đổi mới mô hình tăng trưởng	127
4.2.4. Một số giải pháp chủ yếu nhằm tiếp tục chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế ở Việt Nam trong thời gian tới	139
KẾT LUẬN	152
CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA NGHIÊN CỨU SINH ĐÃ CÔNG BỐ	
LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	154
TÀI LIỆU THAM KHẢO	155
PHỤ LỤC	168

DANH MỤC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Tiếng Việt	Tiếng Anh
ADB	Ngân hàng Phát triển châu Á	Asian Development Bank
AEC	Cộng đồng kinh tế ASEAN	ASEAN Economic Community
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á	Association of South – East Asian Nations
CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa	
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước	
ĐNA	Đông Nam Á	
EU	Liên minh châu Âu	European Union
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài	Foreign Direct Investment
GDDT	Giáo dục đào tạo	
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội	Gross Domestic Product
GNI	Tổng thu nhập quốc dân	Gross National Income
GNP	Tổng sản phẩm quốc dân	Gross National Products
HDI	Chỉ số phát triển con người	Human Development Index
IADPs	Chương trình phát triển nông nghiệp liên kết (Malaysia)	Integrated Agricultural Development Project
ICOR	Tỷ lệ vốn trên sản lượng tăng thêm	Incrumental capital output ratio
IDA	Hiệp hội Phát triển quốc tế (tổ chức thuộc Ngân hàng thế giới)	International Development Association
IHR	Điều lệ Y tế quốc tế	International Health Regulations
ILO	Tổ chức Lao động quốc tế	International Labour Organization
IMF	Quỹ Tiền tệ quốc tế	International Monetary Fund
KCN	Khu công nghiệp	
KHCN	Khoa học công nghệ	
LHQ	Liên hợp quốc	United Nations
MDGs	Mục tiêu Phát triển thiên niên kỷ	Millennium Development Goals

MHTT	Mô hình tăng trưởng	
MHTTKT	Mô hình tăng trưởng kinh tế	
MTST	Môi trường sinh thái	
NAP	Chính sách Nông nghiệp mới (Malaysia)	New Agriculture Policy
NDP	Kế hoạch Phát triển quốc gia (Malaysia)	National Development Plan
NEP	Chính sách Kinh tế mới	New Economic Policy
NSLĐ	Năng suất lao động	
OECD	Tổ chức hợp tác và phát triển kinh tế	Organization for Economic Cooperation and Development
TFP	Năng suất nhân tố tổng hợp	
TPP	Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương	Trans-Pacific Partnership Agreement
TTKT	Tăng trưởng kinh tế	
UNDP	Chương trình phát triển của Liên hợp quốc	United Nations Development Program
UNESCO	Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
VKTTĐ	Vùng kinh tế trọng điểm	
WB	Ngân hàng thế giới	World Bank
WEF	Diễn đàn Kinh tế thế giới	World Economic Forum
WHO	Tổ chức Y tế thế giới	World Health Organization
WTO	Tổ chức thương mại thế giới	World Trade Organization

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1. Phác thảo cơ bản về chuyển đổi mô hình tăng trưởng kinh tế	53
Bảng 2.2. Nhóm các nước thành công và thất bại do sự phù hợp hay không của mô hình tăng trưởng kinh tế.....	56
Bảng 3.1: Các chỉ số xuất nhập khẩu của Malaysia, giai đoạn 2010 – 2012	72
Bảng 3.2: Tổng quan hệ thống giáo dục của Thái Lan.....	79
Bảng 4.1: Tốc độ tăng trưởng kinh tế và vốn đầu tư/GDP giai đoạn 1986–2010	111
Bảng 4.2. Đóng góp vào tăng trưởng của các yếu tố vốn, lao động và TFP.....	113
Bảng 4.3: Kết quả hoạt động của 3 khu vực kinh tế.....	114

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1: Thu nhập bình quân đầu người của Malaysia, giai đoạn 2007 – 2015.....	70
Hình 3.2: Tốc độ tăng trưởng kinh tế của Thái Lan (Đơn vị: %).....	76
Hình 3.3: Tỷ lệ lao động phân theo trình độ giáo dục của Thái Lan, giai đoạn 2001-2010	77
Hình 3.4. Hệ số GINI của Thái Lan, giai đoạn 1981-2012	79
Hình 4.1. Tỷ lệ người thu nhập thấp (dưới 2 đôla/ngày) trong tổng dân số.....	117
Hình 4.2. Khoảng cách ngày một lớn giữa GDP theo đầu người của Việt Nam với mức trung bình của các nước châu Á đang phát triển	117
Hình 4.3. Tăng trưởng kinh tế Việt Nam năm 2017 cao nhất trong 10 năm.....	123
Hình 4.4. Vốn FDI giải ngân cao kỷ lục năm 2017	123
Hình 4.5. Việt Nam đạt thặng dư thương mại 2.67 tỉ USD năm 2017	124